

របាយការណ៍សង្ខេបរបស់ ឯកឧត្តម អ៊ុច បូរិន្ទ
រដ្ឋមន្ត្រីប្រតិភូអមនាយករដ្ឋមន្ត្រី និងជាអគ្គនាយករដ្ឋបាលនៃអគ្គនាយកដ្ឋានប្រតិបត្តិការ
ស្តីពីសមិទ្ធផលដែលក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ
សម្រេចបានក្នុងឆ្នាំ២០១៩

- សូមគោរព ឯកឧត្តម ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី តំណាងក្រសួងស្ថាប័ន
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី មន្ត្រីរាជការនៃក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ
- ភ្ញៀវកិត្តិយសទាំងអស់ ជាទីរាប់អាន!

ដោយបានទទួលការអនុញ្ញាតដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ពី ឯកឧត្តម ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី ប្រាក់ សុខុន រដ្ឋមន្ត្រីការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ខ្ញុំមានសេចក្តីសោមនស្សរីករាយ សូមគោរពរាយការណ៍ជូនអង្គសន្និបាត អំពីសមិទ្ធផលដែលក្រសួងសម្រេចបានក្នុងឆ្នាំ២០១៩ កន្លងមកនេះ។

អស់រយៈពេលពេញមួយឆ្នាំ២០១៩ សភាពការណ៍ពិភពលោក បន្តវិវឌ្ឍផ្លាស់ប្តូរយ៉ាងជ្រាលជ្រៅឆាប់រហ័សប្រកបដោយភាពស្មុគស្មាញ ពិបាកប៉ាន់ស្មានបាន និងពោរពេញទៅដោយគ្រោះថ្នាក់ ហើយកំពុងស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលផ្ទេរដីលំបាកឆ្ពោះទៅរកប្រព័ន្ធពហុប្រិយដែលត្រូវអង្គុយ/ចាស់ កំពុងប្រកួតប្រជែងដណ្តើមតួនាទីគ្នានៅក្នុងការសម្រេចលើកិច្ចការពិភពលោក និងតំបន់។

សណ្តាប់ធ្នាប់ពិភពលោកដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងតាំងពីឆ្នាំ១៩៤៥ ក្រោយសង្គ្រាមលោកលើកទី២ ទោះបីមិនល្អឥតខ្ចោះក៏ដោយ ក៏បានជួយរក្សាសន្តិភាព និងបង្កើតវិបុលភាពដល់ពិភពលោកអស់រយៈពេល៧០ឆ្នាំមកហើយដែរ។ មរតកអតីតកាលនេះ បាននិងកំពុងត្រូវជំនួសជាបណ្តើរៗ ដោយសណ្តាប់ធ្នាប់ពិភពលោកថ្មីមួយ ដែលពោរពេញទៅដោយការតស៊ូដណ្តើមអំណាចគ្នា រវាងប្រទេសមហាអំណាចក្នុងការដណ្តើមគ្រប់គ្រងពិភពលោក ។ ស្ថានភាព និងចរិតទំនាក់ទំនងរវាងប្រទេសមហាអំណាចនេះ បានបន្តជះឥទ្ធិពលយ៉ាងជ្រាលជ្រៅដល់ដំណើរវិវត្តន៍របស់ពិភពលោក ហើយនៅប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ជាពិសេស ក្នុងឆ្នាំ២០១៩កន្លងទៅ ទំនាក់ទំនងនេះកាន់តែមានភាពតឹងតែងឡើងៗ

និងបានក្លាយជាការប្រកួតប្រជែងដ៏ស្រួចស្រាល។ សង្គ្រាមពាណិជ្ជកម្ម ការប្រកួតប្រជែង វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា ហិរញ្ញវត្ថុ មនោគមវិជ្ជា និងការប្រណាំងប្រជែងខាងយោធាកាន់ តែមានសន្ទុះខ្លាំងឡើងៗ។

ចំណែកប្រព័ន្ធពហុភាគីនិយមរបស់ពិភពលោក ក៏កំពុងរងការរំលោភបំពាន ដោយសារតែការកើនឡើងនៃនយោបាយប្រជាកលនិយម គាំពារនិយម និងឯកតានិយម ជាមួយនិងការដកខ្លួនរបស់ស.រ.អា. ចេញពីកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិ និងពីអង្គការចាត់ តាំងជាច្រើន ដូចជា ពីកិច្ចព្រមព្រៀងភាពជាដៃគូអន្តរ-ប៉ាស៊ីហ្វិក (TPP) កិច្ចព្រម ព្រៀងទីក្រុង Paris ស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ អង្គការ UNESCO ផែនការសកម្មភាព គ្រប់ជ្រុងជ្រោយរួមស្តីពីបញ្ហានុយក្លេអ៊ែរនៅអឺរ៉ុប សន្និសីទស្តីពីកម្លាំងអារុធនុយក្លេអ៊ែររយៈ មធ្យម និងពីក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្សរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។ល។

ល្អិតកលប្រើប្រាស់សង្គ្រាម ដើម្បីចិញ្ចឹមសេដ្ឋកិច្ច គួបផ្សំជាមួយនឹងការអនុវត្ត នយោបាយជ្រៀតជ្រែកចូលកិច្ចការផ្ទៃក្នុង និងការដាក់ទណ្ឌកម្ម ក្រោមស្លាកប្រជាធិប តេយ្យនិងការគោរពសិទ្ធិមនុស្ស របស់មហាអំណាចខ្លះ នៅតែបន្តកើតមាន ហើយកាន់តែ ចំហដោយគ្មានខ្លាចរអែងច្បាប់ទម្លាប់អ្វីទាំងអស់ នឹងបានធ្វើឱ្យសន្តិភាព ស៊ីវិល និង សន្តិសុខពិភពលោក កាន់តែស្ថិតនៅក្នុងហានិភ័យខ្ពស់គួរឱ្យព្រួយបារម្ភ។ ទិសដៅសំខាន់ របស់មហាអំណាចអស់ទាំងនោះ គឺខិតខំរក្សាការពារឥទ្ធិពលនិងផលប្រយោជន៍របស់ ខ្លួន តាមរយៈការផ្តល់រំលំរដ្ឋាភិបាលកំពុងកាន់អំណាច ដោយប្រើ ឬខ្លឹដៃកម្លាំងផ្ទៃក្នុង ដូច អ្វីដែលបានកើតមានរួចមកហើយនៅប្រទេសវៀតណាម ស៊ីរី, លីបង់, ស៊ីរី, លីប៊ី យេម៉ែន។ល។ ជារួម អ្នកដែលទទួលផលគឺ មហាអំណាចឈ្នានាន ហើយអ្នកដែល បង់ថ្លៃជួសគឺប្រទេសទន់ខ្សោយ។ កម្ពុជាយើង ដែលធ្លាប់ឆ្លងកាត់បទពិសោធន៍ដ៏ជូរចត់ នេះនៅក្នុងទសវត្សរ៍ឆ្នាំ១៩៧០និងឆ្នាំ១៩៨០ បានស្គាល់ច្បាស់ណាស់ពីតម្លៃសន្តិភាព នឹងប្តេជ្ញា ទោះក្នុងតម្លៃណាក៏ដោយ រក្សាការពារសន្តិភាព ស៊ីវិលដែលជាលក្ខណៈមិនអាច ខ្វះបានក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិ នឹងវាយឱ្យបរាជ័យ រាល់ការប៉ុនប៉ងផ្តល់រំលំរាជ រដ្ឋាភិបាលតាមបែបមិនប្រជាធិបតេយ្យ។

ក្នុងជម្លោះនៅតាមតំបន់មជ្ឈិមបូព៌ា អាហ្វ្រិក អាមេរិកឡាទីន អាស៊ី គួបផ្សំនិងការកើន ឡើងចលនាជាតិនិយមនិងវិបត្តិជនភៀសខ្លួននៅអឺរ៉ុប ការត្រៀមចាកចេញរបស់ចក្រភព អង់គ្លេសពីសហភាពអឺរ៉ុប និងសង្គ្រាមពាណិជ្ជកម្ម អាមេរិក-ចិនបានធ្វើឱ្យសភាពការណ៍

សកលលោកមានការវិវត្តប្រែប្រួលមិនទៀងទាត់ និងបង្កឱ្យមានការព្រួយបារម្ភដ៏ជ្រាលជ្រៅចំពោះសន្តិភាព ស្ថិរភាពនិងសន្តិសុខ ក្នុងតំបន់និងពិភពលោក។

ដោយឡែកនៅតំបន់អាស៊ី-ប៉ាស៊ីហ្វិក កំណើនសេដ្ឋកិច្ចដ៏រឹងមាំរបស់ចិន ឥណ្ឌា និងអាស៊ាន បានធ្វើឱ្យជញ្ជីងកំណើនសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក បះផ្ទៀងមកតំបន់អាស៊ី ហើយតំបន់នេះក៏កំពុងក្លាយជាតំបន់ទាក់ទាញបស្ចិមប្រទេស និងប្រទេសមហាអំណាច ក្នុងភាពជាដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ផង និងជាដៃគូប្រកួតប្រជែងដ៏ស្រួចស្រាលផង ហើយក៏ជាទីលានទំនាស់ផលប្រយោជន៍ភូមិសាស្ត្រនយោបាយយ៉ាងស្វិតស្វាញរវាងប្រទេសមហាអំណាចផងដែរ។

បញ្ហាសន្តិសុខប្រពៃណី និងមិនប្រពៃណី ដែលមានជាអាទិ៍ បញ្ហានុយក្លេអ៊ែរ ការរត់ប្រណាំងសញ្ជាតិ ភេរវកម្ម លំហូរជនភៀសខ្លួន ការជួញដូរមនុស្ស/គ្រឿងញៀន ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ជំងឺឆ្លង ។ល។ នៅតែស្ថិតនៅជាបញ្ហាដែលពិភពលោក បើទោះជាពុំទាន់មានទស្សនៈឯកភាពគ្នាយ៉ាងណាក៏ដោយ បាននិងកំពុងផ្ដោតការយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់បំផុត និងខិតខំរួមគ្នាដោះស្រាយ ដើម្បីសន្តិភាព សន្តិសុខ និងការអភិវឌ្ឍសំរាប់មនុស្សជាតិ។

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី ជាទីមេត្រី

ប្រឈមនឹងបញ្ហាទាំងនេះ ថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ទាំងក្នុង និងក្រៅប្រទេសនៃក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ដោយមានការចង្អុលបង្ហាញប្រកបដោយគតិបណ្ឌិតពីសម្តេចតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន និងក្រោមការដឹកនាំដ៏ឈ្លៀសវៃរបស់ឯកឧត្តម ប្រាក់ សុខុន ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ បាននិងកំពុងខិតខំបំពេញការងារយ៉ាងសកម្ម សំដៅធ្វើឱ្យសម្រេចបានជោគជ័យនូវការងារអាទិភាពទាំង ៥ ដែលខ្ញុំសូមគោរពរាយការណ៍បូកសរុបដូចតទៅនេះ ៖

ការងារទី១៖ ការការពារឯករាជ្យជាតិ បូរណភាពទឹកដី និងអធិបតេយ្យភាពជាតិ

ក. ការវាយបកចំពោះការចោទប្រកាន់នានា

ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ បានសកម្មប្រយុទ្ធតស៊ូ នៅលើសមរម្យការទូត និងសាធារណៈមតិ តបទៅនឹងការប៉ុនប៉ងជ្រៀតជ្រែកចូលកិច្ចការផ្ទៃក្នុងនិងការវាយប្រហារជាបន្តបន្ទាប់មកលើឯករាជ្យ និងអធិបតេយ្យភាពកម្ពុជា ដោយបាន៖

- ធ្វើការពន្យល់បកស្រាយជាច្រើនលើក អំពីសច្ចភាព និងលំហសេរីភាពនយោបាយនៅកម្ពុជា តាមរយៈជំនួបរវាងថ្នាក់ដឹកនាំជាន់ខ្ពស់កម្ពុជា ជាមួយឥស្សរជនបរទេស ស្ថាប័នអន្តរជាតិ និងសហគមន៍ខ្មែរនៅបរទេស។
- ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍ និងសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មាន ទាន់ពេលវេលា បកស្រាយបំភ្លឺ និង ឆ្លើយតបចំពោះការនិយាយបំផ្លើសសភាពការណ៍ពិត និងការបំពានលើអធិបតេយ្យកម្ពុជា ។
- បានធ្វើការណែនាំ និងផ្តល់ឯកសារដល់គ្រប់ស្ថានទូត និងស្ថានតំណាងកម្ពុជានៅបរទេស សំរាប់ជាមូលដ្ឋាន ក្នុងការជួបប្រាស្រ័យភ្ញៀវបរទេស។
- សកម្មភាពស្វ័យ័តស្វ័យស្វ័យ នៅក្នុងក្របខណ្ឌ EBA តាមរយៈការបញ្ជូនគណៈប្រតិភូកម្ពុជាទៅជួបពិភាក្សាជាមួយឥស្សរជនសំខាន់ៗនៃគណៈកម្មការអឺរ៉ុប និងទទួលក្រុមបេសកកម្មស្វែងរកការពិតរបស់សហភាពអឺរ៉ុបនៅកម្ពុជា សំដៅរក្សារបបអនុគ្រោះពន្ធតាមរយៈ EBA ជូនប្រទេសជាតិ ដោយប្រកាន់ដំហរដាច់ខាតមិនធ្វើការដោះដូរឯករាជ្យ និងអធិបតេយ្យភាពរបស់កម្ពុជា ជាមួយនឹងជំនួយណាមួយឡើយ។

2. ការងារព្រំដែន

ក្រសួង បានសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយគណៈកម្មាធិការចម្រុះព្រំដែនកម្ពុជា និងប្រទេសជិតខាង ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាព្រំដែនដែលនៅសេសសល់ដោយសន្តិវិធី និងដោយឈរលើមូលដ្ឋានច្បាប់អន្តរជាតិ និងគោលការណ៍មិនកែប្រែខ្សែបន្ទាត់ព្រំដែនក្រោយពេលទទួលបានឯករាជ្យពីបារាំង ដើម្បីប្រែក្លាយតំបន់ព្រំដែនជាតំបន់សន្តិភាពមិត្តភាព កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងការអភិវឌ្ឍ៖

- ជាមួយប្រទេសវៀតណាម៖ ប្រទេសទាំងពីរ បានចុះហត្ថលេខាលើ សន្ធិសញ្ញាបំពេញបន្ថែមលើសន្ធិសញ្ញាកំណត់ព្រំដែនរដ្ឋឆ្នាំ១៩៨៥ និងសន្ធិសញ្ញាបំពេញបន្ថែមឆ្នាំ២០០៥ (ហៅថាសន្ធិសញ្ញាបំពេញបន្ថែមឆ្នាំ២០១៩) និងពិធីសារខណ្ឌសីមា និងបោះបង្គោលព្រំដែនរវាងកម្ពុជា និងវៀតណាម ដែលទទួលស្គាល់សមិទ្ធផលលើការងារខណ្ឌសីមា និងបោះបង្គោលព្រំដែននៅតំបន់ដែលបានឯកភាពគ្នាលើខ្សែព្រំដែនចំនួន ៨៤%។
- ជាមួយប្រទេសថៃ៖ ក្រុមបច្ចេកទេសព្រំដែនកម្ពុជា-ថៃ បានធ្វើការវាស់វែង និងរុករកបង្គោលព្រំដែនបារាំង-សៀម បាន ២ បង្គោលបន្ថែមទៀត ដែលរហូតមក

ដល់ពេលនេះ បានរកឃើញបង្គោលសរុបទាំងអស់ចំនួន ៧៣ បង្គោល ដែល
បោះដោយបារាំង-សៀម។ ភាគីទាំងពីរ ក៏បានសម្តេចឱ្យប្រើប្រាស់ស្ថានភាព
ព្រំដែនស្ទឹងបត់ (ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ) - បានណងអៀន (ខេត្តស្រះកែវ) កាល
ពីថ្ងៃទី២២ ខែមេសា និងកំពុងជំរុញឱ្យអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធនៃប្រទេសទាំងពីររៀបចំ
សហការសម្តេចបើកជាផ្លូវការនូវច្រកទ្វារព្រំដែនអន្តរជាតិចំនួន ៤ ទៀត ឱ្យបាន
ឆាប់ ដើម្បីពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្ម និងទំនាក់ទំនងរវាងប្រជាជន
និងប្រជាជននៃប្រទេសទាំងពីរ។

- **ជាមួយប្រទេសឡាវ៖** យើង បានប្រានចោលនូវការទាមទាររបស់ភាគីឡាវចំពោះ
ការសើរើតំបន់អូតាងាវ ដែលស្ថិតនៅក្នុងទឹកដីក្រោមអធិបតេយ្យភាពរបស់កម្ពុជា
ដោយផ្អែកលើផែនទីដែលគណៈកម្មការទទួលបន្ទុកកិច្ចការព្រំដែនប្រទេសទាំង
ពីរបានទទួលយកកាលពីឆ្នាំ១៩៩៨។ ស្របគ្នានេះ ភាគីទាំងពីរ កំពុងចរចាលើ
សេចក្តីព្រាងបែបបទបច្ចេកទេស (TOR) ស្តីពីការស្នើអ្នកឯកទេសបារាំងខាង
ផែនទី ដើម្បីគូសចម្លងខ្សែព្រំដែនពីផែនទីបាន ខ្នាត ១/១០០.០០០ មកលើ
ផែនទី UTM ខ្នាត ១/៥០.០០០ សម្រាប់កំណត់ខ្សែព្រំដែនដែលនៅសេសសល់
ចំនួន ១៤% ទៀត។

**ការងារទី២៖ ការអនុវត្តនូវគោលនយោបាយការបរទេស ប្រកបដោយភាពបត់បែន រវាង
តបទៅនឹងសម្ពាធកូមិសាស្ត្រនយោបាយ**

ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ បានអនុវត្តយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួននូវ
គោលនយោបាយអព្យាក្រឹត្យ មិនចូលបក្សសម្ព័ន្ធ សន្តិសហវិជ្ជមាន មិនជ្រៀតជ្រែកចូលកិច្ច
ការផ្ទៃក្នុងផងគ្នា និងការគោរពគ្នាទៅវិញទៅមកនៅក្នុងទំនាក់ទំនងរបស់ខ្លួនជាមួយ
ប្រទេសទាំងអស់នៅលើពិភពលោក។ កិច្ចសហប្រតិ-បត្តិការទ្វេភាគី និងពហុភាគីរវាង
កម្ពុជា និងបណ្តាប្រទេសជាមិត្ត ត្រូវបានពង្រឹងនិងពង្រីកជាបន្តបន្ទាប់៖

ក. ទំនាក់ទំនងទ្វេភាគី

ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ កម្ពុជាបានភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងការទូតជាមួយប្រទេស ២ បន្ថែមទៀតគឺ
បូរីក្សត្យមូណាកូ និងបាបាដុស ដែលធ្វើឲ្យទំនាក់ទំនងការទូតរបស់កម្ពុជាបច្ចុប្បន្ន កើន
ដល់ ១៧៤ ប្រទេស។ កម្ពុជាក៏មានស្ថានតំណាងខ្លួនប្រចាំនៅបរទេសចំនួន ៦៣ និងបាន
ចុះកិច្ចព្រមព្រៀងលើកលែងទិដ្ឋាការជាមួយប្រទេសចំនួន ៣៤ ផងដែរ។

ក្រៅពីនេះ កម្ពុជា បានបន្តរឹតចំណងមិត្តភាព និងលើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ទ្វេភាគីជាមួយប្រទេសជាច្រើន តាមរយៈ៖

- ការជំរុញឲ្យបន្តជាប្រក្រតីឡើងវិញនូវយន្តការទ្វេភាគីដែលមានស្រាប់ និងបាន បង្កើតយន្តការថ្មីបន្ថែមទៀត។ ជាក់ស្តែង ក្រៅពីមានយន្តការគណៈកម្មការចម្រុះ ទ្វេភាគីចំនួន ១៣ និងគណៈកម្មការអន្តររដ្ឋាភិបាលចំនួន ២ នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៩ នេះ យើងក៏បានចុះហត្ថលេខាបង្កើតកិច្ចពិគ្រោះយោបល់នយោបាយទ្វេភាគី ចំនួន ៨ បន្ថែមទៀត ដែលធ្វើឲ្យចំនួនសរុបកើនឡើងដល់ ៣៤។

- ការបំពេញការងារការទូតប្រពៃណីយ៉ាងមមាញឹក ដែលស្តែងចេញតាមរយៈការ ផ្លាស់ប្តូរទស្សនកិច្ចផ្លូវការ និងទស្សនកិច្ចការងារជាច្រើនលើករបស់ថ្នាក់ដឹកនាំ ជាន់ខ្ពស់កម្ពុជា នៅបរទេស។ ក្នុងនោះរួមមាន៖

១. ព្រះរាជទស្សនកិច្ចរបស់ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី ព្រះមហាក្សត្រនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នៅប្រទេសបារាំង ចិន និងជប៉ុន។

២. ទស្សនកិច្ចផ្លូវការ និងការងារជាបន្តបន្ទាប់របស់ សម្តេចតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី នៅថៃ វៀតណាម ឥណ្ឌូណេស៊ី ចិន ជប៉ុន ស្វីស តាជីគីស្ថាន ឆែក ហុងគ្រី និងប៊ុលហ្គារី ដែលនៅក្នុងឱកាសទស្សនកិច្ចទាំងនេះ ឯកសារកិច្ចព្រមព្រៀង ចំនួន ៤០ ត្រូវបានចុះហត្ថលេខាពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការលើផ្នែក ពាណិជ្ជកម្ម វិនិយោគ គយ អប់រំ ទេសចរណ៍ សុខាភិបាល ការដឹកជញ្ជូន និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ព្រំដែន និងថាមពល ជាដើម។

៣. ជាមួយគ្នានេះ ឯកឧត្តមឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី ប្រាក់ សុខុន ក៏បានអញ្ជើញ បំពេញទស្សនកិច្ចផ្លូវការ និងការងារជាបន្តបន្ទាប់នៅឥណ្ឌូណេស៊ី ថៃ ឡាវ ទ័រម័រឡេស្ត ចិន សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ប៊ែលហ្សិក អេស្បាញ ស្វីស និងបាន អញ្ជើញចូលរួមមហាសន្និបាតអ.ស.ប នៅទីក្រុងញ៉ូវយ៉កសហរដ្ឋអាមេរិក។ នៅក្នុងឱកាសបំពេញទស្សនៈកិច្ចនោះ ឯកសារកិច្ចព្រមព្រៀងពាក់ព័ន្ធនឹង វិស័យកសិកម្ម ពន្ធដារ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការច្បាប់លើវិស័យព្រហ្មទណ្ឌ ត្រូវបានចុះហត្ថលេខាផងដែរ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ឯកឧត្តមឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី ក៏បានធ្វើជាសហប្រធានដឹកនាំជាបន្តបន្ទាប់កិច្ចប្រជុំគណៈកម្មការចម្រុះរវាង កម្ពុជា-ឡាវ កម្ពុជា-មីយ៉ាន់ម៉ា កម្ពុជា-វៀតណាម និងកិច្ចប្រជុំគណៈ កម្មការអន្តររដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា-រុស្ស៊ីផងដែរ។

៤. កម្ពុជា ក៏បានរៀបចំទទួលដំណើរទស្សនកិច្ចផ្លូវរដ្ឋ/ផ្លូវការរបស់ប្រមុខរដ្ឋ/រដ្ឋា
កិបាលបរទេសនៅកម្ពុជា ដូចជា កូរ៉េខាងត្បូង វៀតណាម នេប៉ាល់
មីយ៉ាន់ម៉ា ស្រីលង្កា ឡាវ ម៉ាឡេស៊ី និង ហុងគ្រី ដែលនៅក្នុងឱកាសនោះ
ឯកសារកិច្ចព្រមព្រៀងចំនួន ២៣ ត្រូវបានចុះហត្ថលេខា ដើម្បីលើកកម្ពស់
ផលប្រយោជន៍ជាតិ តាមរយៈការពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគីលើគ្រប់
វិស័យ។

ជាការគួរឲ្យកត់សម្គាល់ ឆ្នាំ២០១៩ បើទោះបីជាទំនាក់ទំនងរវាងកម្ពុជា និងអាមេរិក
បានជួបប្រទះនូវភាពរារាំងកូសយ៉ាងណាក្តី ប៉ុន្តែប្រទេសទាំងពីរ បានចាប់ផ្តើមបង្ហាញឆន្ទៈ
ក្នុងការស្តារនូវទំនាក់ទំនងទ្វេភាគីជាមួយគ្នាឡើងវិញ ជាពិសេសតាមរយៈការផ្លាស់ប្តូរសារ
លិខិតជាលើកទី១ រវាងថ្នាក់ដឹកនាំកំពូលនៃប្រទេសទាំងពីរ។

ខ. ទំនាក់ទំនងពហុភាគី

កម្ពុជា បានអនុវត្តនូវនយោបាយការទូតរបស់ខ្លួន បត់បែនទៅតាមសភាពការណ៍
ក្នុងតំបន់ ក៏ដូចជាក្នុងសកលលោក។ ក្នុងន័យនេះ៖

- ១. កម្ពុជា បានចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងរាល់កិច្ចប្រជុំនានាក្រោមក្របខណ្ឌអាស៊ាន
ដោយសង្កត់ធ្ងន់អំពីការលើកកម្ពស់សន្តិភាព សន្តិសុខ និងស្ថិរភាពតំបន់ និង
សម្រេចឲ្យបាននូវគោលដៅអាស៊ានជាសហគមន៍តែមួយ ដោយផ្អែកលើ
មជ្ឈិភាពអាស៊ាន និងការពង្រឹងគោលការណ៍អាស៊ាន។
- ២. សម្តេចតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី និង ឯកឧត្តម ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី ក៏បានអញ្ជើញ
ចូលរួមកិច្ចប្រជុំក្នុងវេទិកាកម្រិតតំបន់ និងអន្តរជាតិផ្សេងៗ ជាបន្តបន្ទាប់នៅ
ប្រទេសថៃ ចិន ជប៉ុន តាជីគីស្ថាន ប៊ែលហ្ស៊ិក អេស្បាញ និងស្វីស។ល។
- ៣. កម្ពុជា ក៏បានធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះរៀបចំកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ី-ប៉ាស៊ីហ្វិកលើកទី២
ដោយជោគជ័យ កាលពីខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ផងដែរ។

តាមរយៈកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទាំងអស់នេះ កម្ពុជា បានងើបឈរឡើងដោយស្មើមុខ
ស្មើមាត់ និងស្មើសិទ្ធិ បានបង្កើននូវទំនុកចិត្តផ្នែកនយោបាយ ទាក់ទាញនូវការឧបត្ថម្ភគាំទ្រ
សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិ និងការពង្រឹងទីផ្សារចាស់ និងបើកទីផ្សារថ្មី។

ដើម្បីបន្តលើកកម្ពស់ផលប្រយោជន៍ និងកិត្យានុភាពជាតិ នៅឆ្នាំ២០២០នេះ
កម្ពុជា ក៏បានត្រៀមខ្លួនជាម្ចាស់ផ្ទះរៀបចំកិច្ចប្រជុំផ្សេងៗ ដូចជា “កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ី-
អឺរ៉ុបលើកទី១៣” “កិច្ចប្រជុំកំពូលមហាអនុតំបន់មេគង្គ (GMS) លើកទី៧” “ យុទ្ធសាស្ត្រ

សហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចអាមេរិកាំង - ចៅប្រាយ៉ា - មេគង្គ (ACMECS) និងកិច្ចប្រជុំ ទៅតាមជំនាញផ្សេងៗទៀតជាច្រើន។

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី

ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ ក្រសួងតែងតែបានយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ ក្នុងការការពារផល ប្រយោជន៍ពលរដ្ឋខ្មែរនៅបរទេស ដោយបាន៖

- ជួយអន្តរាគមន៍សង្គ្រោះ និងធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ពលរដ្ឋខ្មែរ ជាពិសេសពលករ- ពលការិនីខ្មែរ ដែលរងគ្រោះដោយការជួញដូរ និងការរំលោភបំពាននៅបរទេស សរុប ៣៦,២៦២នាក់ ពីប្រទេសថៃ ម៉ាឡេស៊ី សិង្ហបុរី វៀតណាម ឥណ្ឌូណេស៊ី និងចិន ជាដើម។
- បានចរចាជាមួយភាគីអាមេរិក រៀបចំអនុស្សាវរណៈយោគយល់គ្នាថ្មី ដើម្បីសម្រប សម្រួលលក្ខខណ្ឌនៃការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ពលរដ្ឋខ្មែរមកពីអាមេរិក។
- បានជួយដោះស្រាយបញ្ហាពលករ និងផ្តល់សេវាកិច្ចការក្នុងស៊ុលនានា ទាន់ ពេលវេលា និងមានប្រសិទ្ធភាពដល់ពលរដ្ឋខ្មែរនៅបរទេស។

ការងារទី៣៖ ការអនុវត្តការងារការទូតសេដ្ឋកិច្ច និងវប្បធម៌ ដើម្បីពង្រឹងសេដ្ឋកិច្ចជាតិ

ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ បាននិងកំពុងជំរុញយុទ្ធសាស្ត្រ អាទិភាពថ្មីមួយ ដើម្បីចូលរួមជាវិភាគទានពង្រឹងជន្លង់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច កាត់បន្ថយការពឹង ផ្អែកលើជំនួយពីខាងក្រៅ និងលើកកម្ពស់ផលប្រយោជន៍កម្ពុជានៅក្នុងតំបន់ និងអន្តរជាតិ ដោយប្រែក្លាយពីការអនុវត្តការទូតប្រពៃណី ទៅជាការអនុវត្តការទូតទំនើប ដោយបន្ថែម ការទូតសេដ្ឋកិច្ច និងវប្បធម៌ ជាចំណែកដ៏សំខាន់មួយក្នុងការរួមចំណែកលើកកម្ពស់ កិត្យានុភាពជាតិ និងអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ដោយក្នុងនោះ ក្រសួង៖

- បាននិងកំពុងរៀបចំនូវឯកសារយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីសេដ្ឋកិច្ចការទូត និងផែនការ សកម្មភាពផ្សេងៗ ដោយថ្មីៗនេះ ក្រសួងបានរៀបចំសិក្ខាសាលាស្តីពីការទូត សេដ្ឋកិច្ច ដោយមានការចូលរួមពីថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួង និងអង្គការទូតកម្ពុជា ដើម្បីពិភាក្សា និងប្រមូលធាតុចូលអំពីការរៀបចំផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រនេះ។
- បានបន្តរៀបចំចងក្រង និងផ្សព្វផ្សាយផ្ទាំងព័ត៌មានទូទៅ (Dashboard) ស្តីពី ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច ពាណិជ្ជកម្ម វិនិយោគ និងទេសចរណ៍ ដើម្បីផ្តល់ជូនអ្នក ការទូតប្រើប្រាស់ក្នុងការទាក់ទាញវិនិយោគ និងភ្ញៀវទេសចរពីបរទេស។

- បានសហការរៀបចំដំណើរទស្សនកិច្ចសិក្សាអង្គទូតបរទេសនៅខេត្តសៀមរាប និងពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជាប្រទេសជប៉ុន និងថៃ នៅភ្នំពេញ ដោយបានធ្វើបទបង្ហាញ ស្តីពីឱកាសវិនិយោគនៅកម្ពុជា និងរៀបចំកម្មវិធីផ្លូវផ្តេងពាណិជ្ជកម្មជាមួយ ក្រុមហ៊ុនខ្មែរផងដែរ។

នៅក្នុងស្មារតីស្របគ្នានេះ ស្ថានតំណាងកម្ពុជាប្រចាំនៅបរទេស ក៏បានខិតខំបង្កើន ការផ្សព្វផ្សាយ និងទាក់ទាញពាណិជ្ជករ វិនិយោគិន និងទេសចរបរទេសមកកម្ពុជា តាមរយៈការ៖

- ចូលរួម និងរៀបចំនូវកម្មវិធីផ្សេងៗ ដូចជា ការតាំងពិព័រណ៍ និងផ្សព្វផ្សាយ ពាណិជ្ជកម្មអំពី សក្តានុពលទេសចរណ៍ និងឱកាសមកវិនិយោគនៅកម្ពុជា។
- ជួបពិភាក្សា និងចូលរួមធ្វើបទបង្ហាញនៅក្នុងវេទិកានានា ជូនតំណាងក្រុមហ៊ុន និងវិនិយោគិនបរទេស។
- សម្របសម្រួល និងរៀបចំទស្សនកិច្ចរបស់ពាណិជ្ជករបរទេស ដូចជា ថៃ ចិន និង ជប៉ុន នៅកម្ពុជា និងដំណើរទស្សនកិច្ចសិក្សារបស់អង្គទូតបរទេសប្រចាំនៅ ប្រទេស មកទស្សនាខេត្តសៀមរាប។
- ចូលរួមរៀបចំការតាំងពិព័រណ៍វប្បធម៌នានា ដូចជា សំលៀកបំពាក់ប្រពៃណី និង ម្ហូបអាហារខ្មែរ នៅក្នុងកម្មវិធីផ្សេងៗជាច្រើន។

ការងារទី៤៖ ការចូលរួមកាន់តែសកម្មដល់បុព្វហេតុសន្តិភាព ស្ថិរភាព និងការប្រយុទ្ធនឹង ការប្រឈមនានានៅក្នុងពិភពលោក

ទោះជាមានការប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់ដល់អាយុជីវិតក៏ដោយ ក៏កម្ពុជានៅបន្តមាន ភាពសកម្មចូលរួមចំណែកក្នុងការថែរក្សាសន្តិភាព និងស្ថិរភាពរបស់ពិភពលោក។ ជាក់ស្តែង នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៩ កម្ពុជាបានបញ្ជូនកងម្នាំងចំនួន ៧៨៨ នាក់ (ស្រ្តី ៦៥ នាក់) ទៅកាន់ប្រទេសស៊ីដង់ខាងត្បូង លីបង់ ម៉ាលី អាហ្វ្រិកកណ្តាល និងយេម៉ែន។

ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០៦ មកទល់ពេលនេះ កម្ពុជា បានបញ្ជូនកងកម្លាំងសរុបចំនួន ៦.៥៥៦ នាក់ (ស្រ្តី ៣៣៨ នាក់) ទៅបំពេញបេសកកម្មថែរក្សាសន្តិភាពអ.ស.ប នៅ តំបន់បេសកកម្មចំនួន ១០ ក្នុងប្រទេស ៩ រួមមាន៖ រាជ័ ស៊ីដង់ ស៊ីដង់ខាងត្បូង អាហ្វ្រិក កណ្តាល លីបង់ ស៊ីប ស៊ីរី ម៉ាលី និងយេម៉ែន។ នៅក្នុងតំបន់អាស៊ាន កម្ពុជា ស្ថិតក្នុងលេខ រៀងទី៣ នៃប្រទេសដែលបានបញ្ជូនកងទ័ពម្នាក់ខៀវចូលរួមក្នុងបេសកកម្មថែរក្សាសន្តិភាព របស់ អ.ស.ប និងស្ថិតក្នុងលេខរៀងទី២ នៃប្រទេសដែលបានបញ្ជូនកងកម្លាំង ជានារី។

ម្យ៉ាងវិញទៀត ក្រោមការជួយគាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុពីកម្ពុជា និងពីប្រទេសសមាជិក អាស៊ានមួយចំនួន មជ្ឈមណ្ឌលតំបន់អាស៊ានសម្រាប់សកម្មភាពមីន (ARMAC) បាននិង កំពុងដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងជាសាធារណៈអំពីគ្រោះថ្នាក់ នៃសំណល់ជាតិផ្ទុះពីសង្គ្រាម និងជួយដល់ជនរងគ្រោះដោយសហការជាមួយអ្នក ពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងប្រទេសចំនួន ៤ ផ្សេងទៀតក្រៅពីកម្ពុជា ដូចជា ថៃ ឡាវ មីយ៉ាន់ម៉ា និង វៀតណាម។

បន្ថែមពីលើបេសកកម្មដ៏ឧត្តុង្គឧត្តម ខាងលើនេះ កម្ពុជាក៏បាន៖

១. បំពេញតួនាទីយ៉ាងសកម្ម ក្នុងនាមជាអនុប្រធានមហាសន្និបាតអ.ស.ប លើក ទី៧៣ ដោយបានដឹកនាំកិច្ចប្រជុំពេញអង្គរបស់មហាសន្និបាត អ.ស.ប ជាច្រើន ដង ពិភាក្សា និងអនុម័តលើរបៀបវារៈពាក់ព័ន្ធ នឹងបញ្ហាប្រឈម និងការអភិវឌ្ឍ ជាសកល។
២. យើងបានចូលរួមនៅក្នុងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងផ្សេងៗ របស់សហគមន៍អន្តរជាតិ ក្នុងការលើកកម្ពស់សន្តិភាព និងស្ថិរភាពពិភពលោក តាមរយៈការចូលរួមកិច្ច ប្រជុំពិភាក្សាអន្តរជាតិផ្សេងៗ ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហា អាវុធដីវសាស្ត្រ និងគឺមី ការប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន និងបានចុះហត្ថលេខាលើសន្ធិសញ្ញាស្តីពីការ ហាមឃាត់អាវុធនុយក្លេអ៊ែរផងដែរ។
៣. ទន្ទឹមនេះ ក្រសួង ក៏បានដាក់ចេញនូវជំហរច្បាស់លាស់លើបញ្ហាមួយចំនួន ដូចជា បញ្ហាឧបទ្វីបកូរ៉េ សមុទ្រចិនខាងត្បូង ភាពជាដៃគូសេដ្ឋកិច្ចគ្រប់ជ្រុង ជ្រោយក្នុងតំបន់ (RCEP) គំនិតផ្តួចផ្តើមខ្សែក្រវាត់និងផ្លូវ (BRI) ទស្សនៈទាន ឥណ្ឌូ-ប៉ាស៊ីហ្វិក និងសភាពការណ៍នៅមជ្ឈិមបូព៌ា ។ល។

ការងារទី៥៖ ការបន្តការដ្ឋានកំណែទម្រង់ស្ថាប័ននៅក្នុងក្រសួង ដើម្បីរៀបចំអង្គការទូត ប្រកបដោយ វិជ្ជាជីវៈ ស្នេហាជាតិ សកម្ម និងមានសមត្ថភាព

លើវិស័យកំណែទម្រង់ ក្រសួងបាន៖

- បន្តរៀបចំធ្វើឱ្យសេវាសាធារណៈមានដំណើរការកាន់តែប្រសើរ។
- រៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលជាច្រើនដល់មន្ត្រីក្រសួង និងមន្ត្រីដែលត្រូវបាន តែងតាំងឱ្យបម្រើការងារនៅតាមស្ថានតំណាងកម្ពុជានៅបរទេស ដើម្បីបង្កើន ជំនាញវិជ្ជាជីវៈ ប្រែក្លាយជាអ្នកការទូតអាជីព។

- រៀបចំការប្រលងភាសាបរទេស និងចំណេះដឹងទូទៅផ្ទៃក្នុង សម្រាប់តែងតាំងមន្ត្រីដោយផ្អែកលើសមត្ថភាព តម្លាភាព និងភាពសមធម៌។
- ធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវការអនុវត្តផែនការហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រសួង និងបានរៀបចំដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់សេវាធានារ៉ាប់រងថែទាំសុខភាពសម្រាប់មន្ត្រីការទូតកម្ពុជានៅបរទេស។
- បន្តពង្រឹង និងអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធខ្លីដីចល្មំបន្តិកម្ម ដូចជា ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងលិខិតឆ្លងដែនផ្លូវការនិងការទូតថ្មី ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងឯកសារ Digital Library System និងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងពិនិត្យ និងគ្រប់គ្រងសុវត្ថិភាពនៅក្រសួង ជាដើម។
- ពង្រឹងការធ្វើសវនកម្ម ក៏ដូចជា ការធ្វើអធិការកិច្ចក្នុងក្រសួង និងនៅតាមស្ថានតំណាងកម្ពុជា នៅបរទេស។
- ក្រុមស្រាវជ្រាវ វិភាគ និងព្យាករណ៍ បានរួមចំណែកផ្តល់ជាធាតុចូលនៅក្នុងការងារស្រាវជ្រាវ និងវិភាគអំពីព្រឹត្តិការណ៍ជាតិ និងអន្តរជាតិ និងមានកិច្ចសហការយ៉ាងល្អជាមួយនឹងបណ្តាអគ្គនាយកដ្ឋានជំនាញរបស់ក្រសួង។
- ដំឡើងកញ្ចប់ថវិការចំណាយទូទៅសំរាប់ស្ថានតំណាងនៅបរទេសចំនួន ១០%។
- ទិញស្ថានទូតនៅ អង់ការ៉ា ប្រទេសទួរគី និងជួសជុលស្ថានទូតនៅស៊ែរី និងប៊ូលហ្គារី។
- រៀបចំ E-Passport ជិតរួចរាល់និង ដាក់ឱ្យដំណើរការនាពេលខាងមុខឆាប់ៗនេះ។

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី

សមិទ្ធផលជាទីមោទនៈ ដែលក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ទទួលបានក្នុងការអនុវត្តទិសដៅការងារអាទិភាពទាំងប្រាំ នាឆ្នាំកន្លងទៅ មិនអាចកាត់ផ្តាច់បានពីការដឹកនាំប្រកបដោយភាពឈ្លៀសវៃ ប៊ុនប្រសប់ ឆ្លែប្រឌិតខ្ពស់ និងមេត្តាករុណាធម៌របស់ឯកឧត្តមឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី និងជារដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ និងការខិតខំតស៊ូប្តូរឃ្លើរបស់ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី ជាថ្នាក់ដឹកនាំមន្ត្រី បុគ្គលិកគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ទាំងអស់បានទេ។ យើងខ្ញុំទាំងអស់គ្នា ប្តេជ្ញាថែរក្សាសមិទ្ធផលដែលទទួលបាននេះ និងបន្តជ្រោងខ្ពស់ស្មារតីសាមគ្គីឯកភាពជាតិ ស្មារតីទទួលខុសត្រូវ

និងប្រសិទ្ធភាពការងារ សំដៅដណ្តើមបានជ័យជំនះថ្មីៗ ថែមទៀត ដើម្បីបុព្វហេតុប្រទេស
ជាតិមាតុភូមិ និងប្រជាជន។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមគោរពជូនពរ ឯកឧត្តមឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីការបរទេស និង
សហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី នាងកញ្ញា មន្ត្រី
រាជការ ភ្ញៀវកិត្តិយសជាតិទាំងអស់ សូមជួបប្រទះតែពុទ្ធពរទាំងបួនប្រការ គឺ អាយុ វណ្ណៈ
សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

សូមអរគុណ!